CZU: 37.013: 796
https://doi.org/10.52449/fcscf26.23

[1]*ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-6799-3535*
e-mail: reaboi.natalia@gmail.com

[2]*ORCID ID: https://orcid.org/0009-0006-2454-3378*
e-mail: victoriadorgan5@gmail.com

ASPECTE METODOLOGICE PRIVIND MODALITĂȚILE DE FORMARE PROFESIONALĂ A PROFESORULUI DE EDUCAȚIE FIZICĂ PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

[1]Reaboi Natalia, [2]Dorgan Victoria

Abstract: *The present study focuses on the methodological aspects of professional training of physical education teachers through extracurricular activities. In the current educational context, the diversification of teaching approaches requires extending learning beyond formal lessons. Extracurricular activities provide an effective framework for developing professional competencies of teachers. The research is based on the analysis of specialized literature regarding the organization of physical education and motor activities. It highlights the role of school-day, extracurricular and out-of-school activities in shaping methodological and organizational skills. These activities contribute to the development of planning, coordination and evaluation competencies. A conceptual model of professional training is proposed based on the classification of motor activity forms. The model reflects the integrated nature of the educational process. The findings emphasize the importance of systematic use of extracurricular activities. Their integration enhances teaching efficiency and supports the development of a modern physical education teacher.*

Keywords: *physical education; professional training; extracurricular activities; professional competencies; motor activity; didactic methodology; physical education teacher; organization of the educational process.*

Actualitatea temei. Aspectele metodologice privind formarea profesională a profesorului de educație fizică constituie, în condițiile actuale ale organizării procesului instructiv-educativ, un domeniu de interes major, determinat de necesitatea dezvoltării unui profil profesional complex, capabil să răspundă diversității contextelor educaționale. În acest sens, formarea profesională depășește cadrul formal al lecției și presupune valorificarea unor modalități

variate de organizare a activității motrice, în cadrul cărora activitățile extracurriculare ocupă un rol esențial [3].

Din perspectivă metodologică, formarea profesorului de educație fizică vizează dezvoltarea competențelor de proiectare, organizare, conducere și evaluare a activității motrice, precum și a competențelor de comunicare didactică, adaptare și individualizare a instruirii și promovare a unui mod de viață activ și sănătos. Aceste competențe se formează și se consolidează eficient în cadrul activităților extracurriculare, care oferă un cadru diversificat de aplicare a strategiilor metodologice și de gestionare a situațiilor pedagogice reale.

Activitățile desfășurate în regimul zilei de școală, activitățile extradidactice și cele extrașcolare contribuie la extinderea ariei de intervenție a profesorului și solicită integrarea cunoștințelor teoretice cu experiența practică. Prin implicarea în aceste forme de organizare a activității motrice, profesorul își dezvoltă capacitatea de planificare și coordonare a activităților, de aplicare a strategiilor metodologice adecvate și de evaluare a progresului motric al elevilor în contexte variate [2, 3, 6].

Relevanța temei este determinată de necesitatea abordării sistemice a activităților extracurriculare ca modalitate de formare profesională, acestea fiind integrate în structura procesului instructiv-educativ și având un rol metodologic clar definit. În acest context, activitățile extracurriculare devin un instrument esențial pentru dezvoltarea competențelor profesionale ale profesorului de educație fizică, reflectând caracterul aplicativ și funcțional al pregătirii acestuia [1, 3, 5].

Prin urmare, actualitatea temei de cercetare rezidă în necesitatea fundamentării metodologice a modalităților de formare profesională a profesorului de educație fizică prin activități extracurriculare, în vederea optimizării procesului instructiv-educativ și a dezvoltării competențelor profesionale specifice.

Scopul cercetării constă în fundamentarea aspectelor metodologice și argumentarea modalităților de formare profesională a profesorului de educație fizică prin valorificarea activităților extracurriculare, precum și elaborarea unui model conceptual bazat pe sistemul formelor de organizare a activității motrice.

Obiectivele cercetării rezidă în:

1. Analiza literaturii de specialitate privind organizarea procesului de educație fizică și rolul activităților extracurriculare în dezvoltarea competențelor profesionale ale profesorului.
2. Identificarea și argumentarea aspectelor metodologice ale utilizării activităților extracurriculare în procesul de formare profesională a profesorului de educație fizică.

3. Determinarea rolului profesorului de educație fizică în cadrul diferitelor forme de organizare a activității motrice, cu accent pe activitățile extracurriculare.

4. Elaborarea modelului conceptual privind formarea profesională a profesorului de educație fizică prin activități extracurriculare, în baza clasificării formelor de organizare prezentate în literatura de specialitate.

Analiza rezultatelor și discuții. Rezultatele analizei literaturii de specialitate privind organizarea procesului de educație fizică și rolul activităților extracurriculare evidențiază necesitatea fundamentării unor modalități metodologice eficiente de formare profesională a profesorului de educație fizică. Activitatea acestuia se caracterizează printr-un grad ridicat de complexitate, determinat de diversitatea formelor de organizare a activității motrice, de responsabilitatea organizării procesului instructiv-educativ și de necesitatea utilizării unor strategii didactice adaptate diferitelor contexte educaționale.

În aceste condiții, formarea profesională a profesorului de educație fizică trebuie orientată spre valorificarea sistemică a activităților extracurriculare, care oferă posibilități extinse de dezvoltare a competențelor profesionale. În baza analizei literaturii de specialitate și a clasificării formelor de organizare a activității motrice, poate fi conturat un model conceptual al formării profesionale a profesorului de educație fizică prin activități extracurriculare, prezentat în Figura 1.

Modelul conceptual prezentat în Figura 1 evidențiază principalele forme de organizare a activităților extracurriculare, structurate în activități desfășurate în regimul zilei de școală, activități extradidactice și activități extrașcolare. Structura modelului este elaborată în baza clasificării formelor de practicare a exercițiilor fizice și reflectă caracterul integrat al procesului de organizare a activității motrice, precum și interdependența dintre diferitele tipuri de activități, în raport cu formarea competențelor profesionale ale profesorului de educație fizică.

În cadrul acestui model, fiecare categorie de activități extracurriculare constituie un context specific de formare a competențelor profesionale, exprimate prin capacitatea de proiectare și organizare a activităților motrice, aplicarea strategiilor metodologice adecvate, adaptarea și individualizarea instruirii, precum și gestionarea grupului și promovarea unui mod de viață activ și sănătos.

Activitățile desfășurate în regimul zilei de școală includ gimnastica de înviorare, momentele de educație fizică, pauzele dinamice și recreația organizată, contribuind la menținerea capacității de muncă și la prevenirea oboselii elevilor. Prin organizarea acestor activități, profesorul își formează capacitatea de integrare a activităților motrice în programul zilnic al elevilor, de organizare operativă a activităților și de gestionare eficientă a timpului.

Fig. 1. Model conceptual al formării profesionale a profesorului de educație fizică prin activități extracurriculare, în baza clasificării formelor de organizare a activității motrice

Activitățile extradidactice, atât cele cu caracter competițional, cât și cele necompetiționale, constituie un cadru metodologic relevant pentru formarea profesională a profesorului de educație fizică, prin implicarea acestuia în

organizarea competițiilor, a întrecerilor sportive și a grupelor de pregătire fizică, ceea ce contribuie la formarea capacității de stabilire a obiectivelor activității, de selectare și structurare a conținuturilor motrice și de organizare și coordonare a desfășurării activităților în funcție de particularitățile grupului de elevi. Profesorul valorifică activitățile extradidactice ca mediu de aplicare a intervenției didactice, ceea ce conduce la dezvoltarea capacității de gestionare a grupului, de asigurare a participării active a elevilor și de valorificare a situațiilor educaționale favorabile dezvoltării deprinderilor motrice și a comportamentelor sociale.

Activitățile extrașcolare, desfășurate în cadrul cluburilor sportive, școlilor sportive sau altor structuri organizatorice, extind aria de intervenție a profesorului și contribuie la formarea capacității de coordonare a activităților în contexte variate, de colaborare cu diferiți factori educaționali și de organizare a activităților motrice în condiții diferite de cele specifice mediului școlar.

Interacțiunea dintre aceste forme de activitate asigură continuitatea și coerența procesului de formare profesională, contribuind la dezvoltarea unui ansamblu integrat de competențe profesionale. Valorificarea sistemică a activităților extracurriculare permite formarea unui profil profesional complex, caracterizat prin capacitatea de proiectare, organizare și desfășurare a activității motrice în contexte educaționale diverse.

Prin urmare, modelul conceptual evidențiază rolul activităților extracurriculare ca instrument metodologic esențial în formarea competențelor profesionale ale profesorului de educație fizică, contribuind la eficientizarea procesului instructiv-educativ și la dezvoltarea unui specialist capabil să răspundă cerințelor actuale ale activității didactice.

Concluzii și perspective

1. Analiza literaturii de specialitate a evidențiat rolul activităților extracurriculare în cadrul sistemului de organizare a educației fizice, acestea contribuind la extinderea procesului instructiv-educativ și la diversificarea contextelor de formare profesională a profesorului de educație fizică. Valorificarea acestor activități susține dezvoltarea unui profil profesional adaptat cerințelor actuale ale activității didactice.

2. Identificarea și argumentarea aspectelor metodologice ale utilizării activităților extracurriculare au demonstrat că acestea constituie un cadru eficient pentru formarea competențelor profesionale ale profesorului de educație fizică, în special în ceea ce privește stabilirea obiectivelor activității, organizarea și coordonarea activităților motrice și aplicarea strategiilor metodologice în contexte educaționale variate.

3. Analiza rolului profesorului de educație fizică în cadrul activităților extracurriculare a evidențiat caracterul complex al acestuia, manifestat prin

funcțiile de organizare și coordonare a activităților motrice și de gestionare a grupului de elevi. Implicarea în aceste activități contribuie la formarea capacităților de aplicare a intervenției didactice în contexte variate și la consolidarea competențelor profesionale specifice.

4. Elaborarea modelului conceptual al formării profesionale a profesorului de educație fizică prin activități extracurriculare, bazat pe clasificarea formelor de organizare a activității motrice, a permis evidențierea relațiilor dintre tipurile de activități și dimensiunile formării profesionale. Modelul reflectă caracterul integrat al procesului de formare și oferă un cadru metodologic pentru optimizarea activității didactice.

5. În perspectivă, se impune aprofundarea cercetărilor privind eficientizarea metodologiei de utilizare a activităților extracurriculare în formarea profesională a profesorului de educație fizică, prin elaborarea unor modele aplicative și a unor ghiduri metodice. De asemenea, este necesară investigarea impactului acestor activități asupra dezvoltării competențelor profesionale în condițiile actuale ale activității didactice și valorificarea lor în promovarea unui mod de viață activ și sănătos.

Bibliografie

1. BOMPA, T.; HAFF, G. Periodization: Theory and Methodology of Training. 5th ed. Champaign: Human Kinetics, 2009. 411 p.

2. CÂRSTEA, G. Teoria și metodica educației fizice și sportului. București: ANEFS, 2000. 295 p.

3. DRAGNEA, A.; MATE-TEODORESCU, S. Teoria și metodica educației fizice și sportului. București: FEST, 2002. 312 p.

4. EPURAN, M. Metodologia cercetării activităților corporale. București: FEST, 2005. 420 p.

5. ISSURIN, V. Block Periodization: Breakthrough in Sport Training. Michigan: Ultimate Athlete Concepts, 2008. 280 p.

6. RAȚĂ, G.; RAȚĂ, G. Didactica educației fizice și sportului. Bacău: Alma Mater, 2006. 268 p.